

Warsztaty Kodowania dla Seniorów

2016-1-BG01-KA204-023736 (październik 2016 – wrzesień 2018)

NEWSLETTER
Numer 1, KWIECIEŃ 2017

“Kompetencje cyfrowe to kroki milowe do naszej przyszłości...”

Projekt **SILVER CODE** to próba zbudowania platformy internetowej w celu rozwijania kompetencji cyfrowych skierowanej do seniorów i w szczególności w celu nauczania podstaw programowania. Zaawansowany wiek będący z natury najbardziej oporny wobec zmian, jest jednocześnie coraz bardziej powszechny w całej Europie. Prognozy Eurostatu na rok 2060 wskazują, iż na dwie starsze osoby będzie przypadać jedna młoda. Uczenie się kodowania oznacza uaktualnianie kompetencji osobistych kluczowych, takich jak zdolność rozwiązywania problemów, praca zespołowa i myślenie analityczne oraz stanowi duży krok w kierunku aktywnego starzenia się.

NASZE OCZEKIWANE REZULTATY

Najważniejsze oczekiwane rezultaty projektu SILVER CODE to:

- **AKTYWNE STARZENIE SIĘ:** platforma edukacyjna będzie wychodzić naprzeciwko późnej dorosłości i aktywnego starzenia się. Pomoże również zwiększyć kompetencje cyfrowe osób starszych poprzez uczenie podstaw kodowania. Przyjmuje się, że poprzez uczenie się kodowania, starsi ludzie doświadczą uczucia spełnienia i większej satysfakcji z życia.
- **ZWIĘKSZENIE KOMPETENCJI OSOBISTYCH ORAZ MOTYWACJI:** kodowanie wzmacnia kreatywność, uczy współpracy, podnosi zdolność do pracy w grupie poprzez przełamywanie barier fizycznych i geograficznych. Uczy również osoby starsze komunikowania w języku uniwersalnym.
- **SPRZYJANIE AKTYWNEMU UCZESTNICTWU:** w celu lepszego zrozumienia świata cyfrowego, w którym żyjemy.
- **PROMOWANIE UCZENIA SIĘ POZAFORMALNEGO I NIEFORMALNEGO WŚRÓD DOROSŁYCH,** zgodnie z PROGRAMEM dla Uczenia się Dorosłych, ustanowionym przez Komisję Europejską.
- **WSPIERANE UCZENIE SIĘ MIĘDZYGENERACYJNE I BARDZIEJ BEZPIECZNE STOSOWANIE TIK PRZEZ OSOBY MŁODSZE I STARSZE.** Praktyczne stosowanie narzędzi przez osoby starsze wymaga aby nauka kodowania była prowadzona przez osoby młodsze. Młodsze i starsze pokolenia dostaną możliwość współpracy oraz wymiany wiedzy i doświadczania specyficznej kultury pokoleniowej.

Warsztaty Kodowania dla Seniorów

2016-1-BG01-KA204-023736 (październik 2016 – wrzesień 2018)

GRUPA DOCELOWA

Podstawowa grupa docelowa projektu to starsi obywatele Wspólnoty Europejskiej, do których dotrzemy na dwa sposoby: poprzez działania i narzędzia adresowane bezpośrednio do beneficjentów, poprzez działania upowszechniające, uczenie się techniką peer-to-peer oraz specjalne wydarzenia. Odpowiednią grupą uczestników, spośród osób dorosłych, będą stanowiły te o średnich kompetencjach, jak emerytowani profesjonaliści i osoby starsze wciąż aktywne i chcące zwiększyć swoje osobiste kompetencje i umiejętności.

NASZE DOŚWIADCZENIA

W Digital Economy and Society Index 2016 (Cyfrowa Ekonomia i Społeczeństwo Index 2016), **Austria** zajęła 12 miejsce na 28 państw unijnych. Austriacy odnoszą korzyści z niedrogiego internetu oraz relatywnie wysokiej dostępności szerokopasmowego internetu. Technologie cyfrowe są relatywnie dobrze wykorzystywane przez biznes, osoby indywidualne oraz instytucje państwowe: Ponad 60% użytkowników internetu robi zakupy i dokonuje operacji bankowych online a 98% czynności administracyjnych odnoszących się do najważniejszych spraw może zostać załatwionych online. Jednocześnie OECD szacowało (w analizie z 2013 r.) że mamy do czynienia z 880 000 osób (około 15.5 %) w wieku pomiędzy 16 i 65 lat o niewystarczających kompetencjach cyfrowych.

Na podstawie danych Digital Economy and Society Index (DESI) 2015, **Bułgaria** osiągnęła ogólny wynik 0.34 i 27 pozycję w rankingu.

- 54% Bułgarów używa internetu w zakresie podstawowym, ale za to ci, którzy w większym zakresie wykazują aktywność online- komunikują się za pomocą wideorozmów i telefonii internetowej (82%) oraz działają w serwisach społecznościowych;

- 34% populacji posiada podstawowe kompetencje cyfrowe (wysyłanie maili, edycja tekstów, instalacja nowych urządzeń, etc);

Istnieje przepaść między użytkownikami ('cyfrowy podział') biorąc pod uwagę dwie grupy i poziom edukacji formalnej. Odsetek regularnych użytkowników internetu wśród osób młodszych w wieku 16-24 lat wynosił 91% podczas gdy w grupie 55-74 lat tylko 40% .

Kupowanie przez internet (e-commerce lub e-shopping) stało się bardzo popularne w UE. Konsumenci doceniają komfort zakupów z dowolnego miejsca i w dowolnym

czasie, większy dostęp do informacji i szerszy wybór produktów, możliwość porównywania cen oraz korzystania z opinii innych klientów, aczkolwiek korzystanie z e-sklepów różni się w znaczący sposób wśród obywateli państw członkowskich, w Bułgarii jest to 13%. Chociaż TIK to w Bułgarii jeden z najlepiej rozwiniętych sektorów, 40% obywateli nigdy nie używało internetu.

Ostatnie inicjatywy w Bułgarii są skoncentrowane na podniesieniu poziomu kompetencji cyfrowych wśród starszego pokolenia, co jest wzmacniane priorytetami Programu Cyfrowego 2020.

We **Włoszech** wiele inicjatyw zostało zrealizowanych szczególnie podczas Europejskiego Roku Aktywnego Starzenia się przez Wydział do Spraw Polityki Rodzinnej w Ministerstwie funkcjonującym przy Prezydencie. W 2012, Włochy, ze 148.6 starszymi osobami przypadającymi na 100 młodych, zajęły drugą pozycję w rankingu w indeksie starzenia się wśród 27 krajów europejskich, po Niemczech (Istat, 2014I). We Włoszech, będących jednym z najstarszych krajów Europy, coraz to ważniejsze jest koncentrowanie się na osobach starszych , będących posiadaczami niematerialnego, niedostrzeganego dziedzictwa kulturowego (doświadczenie, umiejętności, wierzenia, obyczaje, etc.) które powinno być chronione, zachowywane i przekazywane młodszemu pokoleniu. Obecnie, społeczeństwo traci znaczącą część dorobku ludzkości, który przechowywało i rozwijało, co stanowi katastrofę dla społeczeństwa informacyjnego, opartego na wiedzy.

Ostatnie dziesięciolecie w **Polsce** może zostać określone jako dekada cyfrowa. W 2004 jedynie 26% gospodarstw domowych posiadało połączenie internetowe; obecnie jest to 72%. Przez ostatnie 10 lat wzrósł odsetek użytkowników mediów społecznościowych. W tym samym czasie, liczba stron z polskimi domenami (.pl)

Warsztaty Kodowania dla Seniorów

2016-1-BG01-KA204-023736 (październik 2016 – wrzesień 2018)

wzrosła dziesięciokrotnie (z 250 000 do około 2.5 miliona); polska wersja Wikipedii jest obecnie jedną z największych nieangielskojęzycznych edycji na świecie. Pomimo wzrostu oraz licznych przedsięwzięć na szczeblu krajowym i lokalnym, jak również projektów w ramach programów kształcenia ustawicznego, ciągle mamy do czynienia z niepokojącymi statystykami (EUROSTAT 2016) dotyczącymi osób w wieku 64-74: w tej grupie 68% deklaruje, że nigdy nie używało internetu. Spośród pozostałych 32% osób w wieku 64-74 lata jedynie 27% używało internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, 11% wysłało mail z załącznikiem, 5% umieściło wiadomość w chatroomie, grupie dyskusyjnej lub podczas dyskusji online.

W **Portugalii**, podmiotem szczególnie odpowiednim i odnoszącym sukcesy w kształceniu seniorów pozaformalnie są uniwersytety trzeciego wieku/ UTW, stowarzyszone w Krajowym Stowarzyszeniu RUTIS¹ (Stowarzyszenie Sieć Uniwersytetów Trzeciego Wieku). RUTIS promuje aktywne starzenie się oraz wspiera Kluby Seniora i portugalskie Akademie Trzeciego Wieku (UTI). Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW) są projektem społecznym i edukacyjnym, który umożliwia regularne tworzenie i organizowanie zajęć kulturalnych i spotkań dla osób starszych. Jednocześnie UTW są projektem prozdrowotnym, gdyż (jak wskazuje literatura) jakość życia osób starszych, jak również zdrowie psychiczne i fizyczne, poprawiają się znacząco wraz z uczestnictwem w tego rodzaju organizacjach. Ogólnie UTW przyjmują osoby po 50 roku życia, nie wymagając przy tym jakiegokolwiek poziomu wykształcenia. Oferta kursów i przedmiotów jest komponowana tak, aby upowszechniać kulturę i naukę. Zajęcia edukacyjne są uzupełniane innego rodzaju aktywnościami, jak teatr, chór, taniec, muzyka, konferencje, wystawy, sport, malarstwo, edytorstwo i wizyty studyjne. Obecnie ok 400 UTW funkcjonuje w Portugalii jako stowarzyszonych w RUTIS, reprezentując 50 000 starszych studiujących oraz około 8 000 nauczycieli wolontariuszy. Ludność Portugalii starzeje się w przyspieszonym tempie. Odsetek osób pow. 65 r.ż, w 2015 wyniósł 20.3% , znacznie powyżej średniej krajów europejskich (EU-28), która wyniosła 18.9%.

W **Rumunii**, odsetek osób powyżej 65 r.ż w całej populacji wynosi 17.4% (w porównaniu z rokiem 1991 kiedy było to 10.6%), niżej niż średnia dla EU-27 (Eurostat, 2016). Udział w populacji osób pow. 80 r.ż to 4,1% (EUROSTAT, 2015). Istnieją zasadnicze różnice w regularnym korzystaniu z internetu przez odmienne grupy wiekowe : odsetek osób regularnie korzystających wśród osób w wieku 16-24 wynosił 85.3% podczas gdy 44.5% wśród osób w przedziale wiekowym 55-74 lat. Zgodnie z Digital Economy and Society Index (DESI 2017), Rumunia uzyskała ogólny rezultat 0.35 i zajęła 28 miejsce w rankingu. Jednym z podstawowych odkryć jakie przedstawił raport narodowy był wniosek, że chociaż Rumuni są zainteresowani uczestnictwem w sieciach społecznościowych, to pozostają nieufni wobec serwisów cyfrowych. Ponadto, pomimo dostępu do szybkiego internetu szerokopasmowego, odsetek rumuńskich użytkowników internetu, którzy korzystali z bankowości elektronicznej (9.6%) czy zakupów online (18%) jest niski. Rumuńska ekonomia cyfrowa stwarza duży potencjał rozwojowy poprzez upowszechnianie dostępności usług cyfrowych szerszej społeczności. Dodatkowe wyzwanie stanowi zachęcanie osób starszych do udziału w programach edukacyjnych, których zadaniem jest zmniejszenie wykluczenia cyfrowego i wzmocnienie rozwoju kompetencji cyfrowych osób starszych.

Na **Słowenii**, Słoweński Uniwersytet Trzeciego Wieku jest aktualnie zaangażowany w podnoszenie kompetencji cyfrowych u osób słabo wykształconych, w badanie metod kształcenia oraz kultury uczenia się uczniów o niskim poziomie alfabetyzacji. Film o nabywaniu podstawowych kompetencji cyfrowych dla początkujących w zakresie programowania oraz języka angielskiego jednocześnie, został przygotowany i zrealizowany na tym uniwersytecie i szeroko stosowany podczas pierwszych zajęć komputerowych dla seniorów. Odkryto, że zaawansowany wiek nie ma większego wpływu na wyniki kształcenia. To, jak szybko osoby starsze nabywają kompetencje cyfrowe zależy przede wszystkim od motywacji i doświadczenia, które nabyli w ciągu życia.

---

¹ <http://www.rutis.org/>

Warsztaty Kodowania dla Seniorów

2016-1-BG01-KA204-023736 (październik 2016 – wrzesień 2018)

W tym czasie gdy Słoweński Uniwersytet Trzeciego Wieku organizuje długotrwałe formy edukacyjne, istnieje również kilka innych podmiotów urządzających krótsze szkolenia komputerowe dla seniorów (Instytut Antona Trstenjaka, gminy, biblioteki, centra niezależnego kształcenia – Słoweński Instytut Edukacji Dorosłych).

Niektóre z nich wprowadziły kształcenie międzygeneracyjne w zakresie TIK już kilka lat temu podczas gdy Słoweński Uniwersytet Trzeciego Wieku utworzył sieć kursów komputerowych tandemowych zwanych Each-One-Teach-One.

W kraju jak do tej pory nie ma doświadczeń co do kodowania przez starsze osoby i dla starszych osób.

Ostatecznym celem jest przystosowanie proponowanych narzędzi na potrzeby całej Europy!

PARTNERZY

Organizacja koordynująca to ZNANIE ASSOCIATION (Bulgaria).

Partnerzy – EUROCREA MERCHANT (Włochy), SLOVENIAN THIRD AGE UNIVERSITY (Słowenia), DIE BERATER (Austria), AIDLEARN (Portugalia), UPT (Rumunia), UNIWERSYTET WROCŁAWSKI (Polska).

Ciąg dalszy nastąpi!

Strona internetowa silvercodeproject.eu

Facebook www.facebook.com/projectsilvercode/